

PČELARENJE, PROIZVODNJA MEDA SA ROTIRAJUĆIM PLODIŠTEM

Molimo, da prije prve upotrebe košnice detaljno pročitate sledeći materijal!

→ SADRŽAJ

- Naseljavanje košnice
- Rotiranje plodišta
- Početak rotacije plodišta
- Period rojenja
- Razmnožavanje uz pomoć STARTER košnice
- Pometeni i veštački roj
- Prerazvijanje
- Seoba s kontejnerima
- Oduzimanje meda
- Zamena matice
- Postavljanje žice u kružne ramove
- Postavljanje satnih osnova u kružne ramove
- Zazimljavanje
- Jesenja zaštita protiv Varroe

→ NASELJAVANJE KOŠNICE

Najoptimalniji period za prvo naseljavanje košnice sa rotirajućim plodištem je od sredine aprila do sredine jula na više načina: veštačkim (i prirodnim) rojem i sa sveže sparenom maticom ili sa prerazvijanjem. U košnicu sa rotacionim plodištem postavimo kružne okvire sa satnim osnovama. Kavez sa sveže sparenom maticom obesimo među kružne okvire. Od nazad zatvorimo košnicu, otvorimo leto, matičnu rešetku odstranimo od gore, postavimo zbeg, uvedemo roj te ga sa laganim pokrivačem pokrijemo. Kod veštačkog roja ne zaboravimo da ga predhodno treba staviti u podrum, tako da tada treba brinuti o ishrani. Boravak u podrumu, najmanje treba da traje tri dana. Za kratko vreme pčele silaze u gnezdo kod matice. Potom matičnu rešetku vraćamo na svoje mesto. U zbeg postavimo tacnu i sa tečnom hranom ih stalno hranimo. Pčele odmah počinju sa izgradnjom satnih osnova. Matica se za dva dana oslobađa. Nakon nedelju dana kontrolišemo tempo izgradnje plodišta, odstranjujemo kavez i kontrolišemo da li matica polaže jajašca. Kada je $\frac{3}{4}$ plodišta izgrađeno i stalna je paša, prekinimo sa hranjenjem, stavimo medište sa izgrađenim saćem i počnimo sa okretanjem plodišta. Kasnije se medište po potrebi može proširivati.

→ ROTIRANJE PLODIŠTA

Motor od 12 V vrši obrtanje plodišta, električnu energiju daje akumulator, tako da je potpuno automatski.

Elektronski program je programiran na 4 stepena:

1. Gnezdo se svaka 24 sata jednom okrene za 180 stepeni
2. Gnezdo se svakih 12 sati jednom okrene za 90 stepeni
3. Gnezdo se svakih 6 sati jednom okrene za 45 stepeni

Brzina vrtenja: 5 obrtaja/minut

→ POČETAK ROTACIJE PLODIŠTA

Sredinom aprila kada cvetaju voćke, na početku prve ozbiljne paše, na plodište postavljamo jedno medište. Rotiranje namestimo na prvi stepen, nakon što smo u plodište sa obe strane legla postavili po jedan okvir sa satnom osnovom. Rotiranje možemo početi u bilo koje doba. Pčele ne uznemirava jedan obrtaj dnevno. Na dejstvo rotacije, pčele umesto pčelara preuređuju plodište. Ostatak zimskog mednog venca pčele nose u medište ili u dva spoljašnja okvira. Njih nikada nemojmo uzeti, oni predstavljaju za pčelinje društvo „zlatnu rezervu“ za period kada nema paše.

→ PERIOD ROJENJA

Krajem aprila, uglavnom sva društva dostižu svoj maximum što se razvoja tiče i vodeći se prirodnim instinktom počinju se razmnožavati, rojiti se. Celim društvom vlada nagon za rojenje, izgrađuju matičnjake. Taj proces je suprotan interesu pčelara, jer rojenje društava prouzrokuje ozbiljne ispade u proizvodnji. Jedan od glavnih uzroka rojenja jeste veliki broj pčela negovateljica što dovodi do preterane proizvodnje mleča. Glavna delatnost društava sa instinktom rojenja nije paša već razmnožavanje i sa svom silom počinju izgradnju matičnjaka. Pčele se i danju sakupljaju na letu (bradata košnica). Ovaj period treba iskoristiti za planirano razmnožavanje pored tradicionalnog pčelarskog postupka.

→ RAZMNOŽAVANJE UZ POMOĆ STARTER KOŠNICE

Da bi uz pomoć najmanje uložene energije nova društva proizveli (ili tokom paše smanjili prerazvijenost) koristimo za pomenuti cilj namenjenu starter košnicu. Građa, mera i oblik ramova odgovara košnici sa 9 ramova, ali je broj ramova ovde 5 sa stabilnom varijantom. Zavisno od paše iz produktivnih društava vadimo 2-3 legla. Leglo sa prekrivenim društvom obezbeđuje razvoj novog društva sa jednom novom maticom. Zavisno od paše i tempa razvoja za mesec-dva preseljena društva u košnicu sa rotirajućim plodištem, još date godine mogu postati produktivna društva.

→ POMETENI I VEŠTAČKI ROJ

Velikoj paši prerazvijenost ne odgovara, zato nepotreban broj pčela odstranjujemo od društva. Kod košnice sa rotirajućim plodištem postupamo isto tako, ni ovde ne godi prerazvijenost. U nedostatku matičnjaka, društvo se neće rojiti, tako da pčelar može regulisati podelu društva. Na vreme početom podelom društva, iz medišta pometimo pčele (oduzimanjem 2 kg pčela) i samim tim se smanjuje broj pčela negovateljica. Veštačke rojeve (sa sparenom maticom) stavljamo na svoje mesto, pre toga ih barem 3 dana držimo u podrumu. Bitno je rotaciju podesiti na drugi stepen tokom perioda rojenja (90 stepeni/12 sati), kao što i kod loše prognoze vremena podesiti na treći stepen (45 stepeni/6 sati), sprečivši tako društvo od itgradnje rojne zalege.

→ PRERAZVIJENOST

Kod ovog načina razmnožavanja između tradicionalne košnice i nove košnice sa rotirajućim plodištem treba da bude najmanje 5 km razdaljine. Najidealniji period za prerazvijanje je period razvijanja, rojenja. (od kraja aprila do sredine juna). Gnezdo tradicionalne košnice zajedno sa maticom pometemo u rojnu gajbu, prenesemo do košnice sa rotacionim gnezdom i postavimo ih na okvire sa satnim osnovama. Tako prerazvijeno društvo hranimo tečnom hranom nedelju dana. Nakon nedelju dana u tradicionalnim košnicama temeljno pregledamo saće u gnezdu i početne matičnjake razrušimo. Sledeći dan ujutro košnicu odnosimo kod košnica sa rotirajućim plodištem i okvire zajedno sa pčelama obesimo u medište košnice sa rotirajućim plodištem.

→ SEOBA S KONTEJNERIMA

Dan pre seobe fiksiramo fijke medišta, te u zoru odlaska između 4-5 sati zatvaramo leta, a donje otvore za ventilaciju otvaramo. Jedna osoba 4 kontejnera za sat vremena komotno može pripremiti. Kada stignu prevozna sredstva, priključimo na njih vozila sa pčelama, kontrolišemo tehničko stanje vozila sa pčelama

(žmigavce, stop svetla, ostala svetla, vazdušne kočnice). Putovati se može samo sa tehnički ispravnim vozilom za pčele. Kada konvoj krene, pčelar nadzire konvoj i prati ga kako bi eventualno nastale probleme odstranio(nesreća,gust saobraćaj) otvara gornje ventilacijske otvore. Putovanje treba organizovati tako, da najkasnije do 8 sati ujutro konvoj stigne do nove paše.

→ ODUZIMANJE MEDA

Tokom produkcije meda kod košnice sa rotirajućim plodištem uvek postoje dva medišta, treći služi za zamenu. Uvek se prvo donje napuni, i kada je gornje već do pola puno, donje možemo pripremiti za vrcanje. Gornji nastavak dospeva dole, a umesto njega zavisno od paše dospeva rezervno medište sa praznim saćem. Sa tom cirkulacijom izvrcani med će uvek biti zreo. Oduzimanje meda ne zahteva posebno stručno znanje,može ga uraditi bilo koji obučeni radnik.

→ ZAMENA MATICE

Život pčelinjeg društva obezbeđuje matica. Bitan uslovuspešne, rezultirajuće produkcije meda, jeste da u košnici bude dobro noseća mlada matica,ne starija od dve godine. Najidealniji period za zamenu matice jeste maj-jun, kako po pitanju prihvaćanja,tako i sa aspekta dalje proizvodnje.

→ POSTAVLJANJE ŽICE U KRUŽNE OKVIRE

U plastični okvir uvučemo žicu za okvir ne deblju od 0,4 mm, jedan kraj privežemo za okvir, i drugi kraj zavežemo. Preporučujemo šablon od šper-ploče debljine 5-15 mm koji je istovetan sa merama plastičnog okvira (tako se plastični okvir ne deformiše zbog zatezanja žice).

→ POSTAVLJANJE SATNIH OSNOVA U KRUŽNE OKVIRE

Od šper-ploče isecimo šablon pravilnog kruga prečnika 35,5 cm. Šablon postavimo na odgovarajuću satnu osnovu i sa skalperom ga obsećemo. Na kružne okvire sa žicom postavimo isečenu satnu osnovu i električno ga zapečemo. Razdaljinu između okvira i voska će pčele izgraditi.

→ ZAZIMLJAVANJE

Sredinom avgusta, kada je vrcanje završeno, počnimo pripremu za zazimljavanje sa jednim medištem. U periodu bez paše sa postavljene tacne u zbeg,hranimo pčele sa tečnom hranom. Zaustavljanjem rotacije, pčelinja društva u kružne okvire iznad legla navlače medni venac, koji se sve više proširuje smanjenjem legla. Potreba hrane za pčelinje društvo tokom zime i ranog proleća je oko 20 kg meda. Zbeg postavimo na plodište i u njega stavljamo, topli,debeli pokrivač, te ga prekrijemo sa krovom. U plodište nije potrebno i niti se preporučuje postaviti bočno pokrivanje niti suženje.Leto sužavamo, te postavljamo rešetku protiv miševa.

→ JESENJA ZAŠTITA PROTIV VARROE

U košnicama sa rotirajućim plodištem krajem avgusta u periodu bez paše ili u kasnu jesen u razdoblju bez legla trebamo primeniti hemijsku zaštitu protiv preživelih ili unešenih Varroi. Ako želimo zadržati „bio“ osobine proizvodnje meda, onda isključivo sa oxalnom kiselinom (tečno ili isparavanje) vršimo odstranjivanje Varroe ili sa drugim dopuštenim sredstvima u bio pčelarstvu. Zavisno od metode zaštite,nakon nekoliko dana na plastičnoj tacni postavljenoj u donji otvor za ventilaciju trebamo kontrolisati broj opalih Varroi. Prilikom zaštite(u Mađarskoj) svaki put treba postupati po bio ili konvencionalnoj metodi zaštite koju preporučuje Institut za uzgajanje i hranjenje životinja.(www.katki.hu)